

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

ПЛАН РАДА НА ПРЕДМЕТУ ГРАЂАНСКО ПРАВО – ОПШТИ ДЕО И СТВАРНО ПРАВО
У АКАДЕМСКОЈ 2023/24. ГОДИНИ

I ОСНОВНИ ПОДАЦИ

Предавања:

1. Др Милош Живковић, редовни професор, каб. 340, mdz@ius.bg.ac.rs, <https://pravni.webex.com/meet/mdz>
2. Др Катарина Доловић Бојић, ванредни професор, због одсуства неће држати предавања.
3. Др Ненад Тешић, ванредни професор, каб. 117, nenad.tesic@ius.bg.ac.rs, <https://pravni.webex.com/meet/nenad.tesic>
4. Др Снежана Дабић Никићевић, доцент, каб. А 32, snezana.dabic@ius.bg.ac.rs, <https://pravni.webex.com/meet/snezana.dabic>.

Настава се одржава понедељком и уторком од 11:40 до 13:20, као и четвртком од 10:45 до 13:20, **уживо у амфитеатру бр. II Слободан Јовановић**. У случају да се епидемиолошка ситуација погорша, настава ће се одржавати у истим терминима *online* на одговарајућој *webex* адреси наведеној код сваког од наставника, о чему ће студенти бити благовремено обавештени.

Пријем студената, студијске групе и вежбе одржавају се уживо.

1. Професор др Милош Живковић, каб. 340, mdz@ius.bg.ac.rs (студијска група и консултације ће се одржавати уживо):
 - студијска група: уторак 13:30-15:10, слушаоница 333.
 - пријем студената: уторак 9:30-11:00; четвртак 13:30-15:00, уз најаву на е-мејл.
2. Професор др Ненад Тешић, каб. 117, nenad.tesic@ius.bg.ac.rs (студијска група и консултације ће се одржавати уживо):
 - студијска група: среда 17:10-18:50, амф. I.
 - пријем студената: уторак 13:00-14:30 и среда од 15:40-17:10.
3. Доцент др Снежана Дабић Никићевић, каб. А32, snezana.dabic@ius.bg.ac.rs (студијска група и консултације ће се одржавати уживо):
 - студијска група: уторак 13:30-15:10, слушаоница 406.
 - пријем студената: понедељак 13:30-15:00; четвртак 13:30-15:00.
4. Сарадник у настави Јелисавета Бољановић, каб. 122, jelisavetaboljanovic@ius.bg.ac.rs (вежбе ће се одржавати уживо):
 - група вежби: понедељак 17:10-18:50, амф. III;
 - група вежби: понедељак 19:00-20:40, амф. III;
 - група вежби: уторак 17:10-18:50, амф. VI;
 - група вежби: уторак 19:00-20:40, амф. VI.
 - пријем студената: понедељак 15:30-17:00; уторак 15:30-17:00.

5. Сарадник у настави Дарко Стевановић, каб. 122, darko.stevanovic@ius.bg.ac.rs (вежбе ће се одржавати уживо):
- група вежби: среда 15:20-17:00, сем. 425;
 - група вежби: среда 17:10-18:50, амф. IV;
 - група вежби: четвртак 17:10-18:50, амф. III;
 - група вежби: четвртак 19:00-20:40, амф. III.
 - пријем студената: среда 13:30-15:00; четвртак 15:30-17:00.

II НАЧИН ОЦЕЊИВАЊА И ВРЕДНОВАЊЕ ПРЕДИСПИТНИХ ОБАВЕЗА И ИСПИТА

1. Активно учествовање студената у настави:	до 10 поена
2. Учествовање и оцена рада на вежбама:	од 5 до 30 поена
3. Учествовање и оцена рада на студијској групи:	од 5 до 35 поена
4. Завршни испит:	до 80 поена

Студент/киња који у предиспитним обавезама прикупи 25 и више поена на вежбама, односно 30 и више поена на студијској групи, ослобађа се полагања писменог елиминационог испита (важи само у јануарском и фебруарском испитном року 2024. године).

О начину израде и одбране семинарског рада студенти се могу обавестити на предавањима, односно студијским групама.

Начин полагања испита: испит се полаже писмено (писмени елиминациони испит) и усмено.

III САДРЖАЈ КУРСА

У овом делу биће представљен садржај курса из предмета Грађанско право – Општи део и Стварно право, с назнаком броја часова предавања намењеног за обраду сваке тематске целине, као и са индикацијом броја странице/пасуса у уџбенику који чине основну литературу за припремање испита, а који се односе на дотичну тематску целину. У случају да поједине тематске целине нису у целини обрађене у основној литератури, биће назначено да се та тематска целина може припремити из материјала садржаних у Читанци за Општи део и Стварно право (чланака, енциклопедијских одредница а најчешће законских текстова).

Основна литература:

ЗА ОПШТИ ДЕО: Станковић-Водинелић, *Увод у грађанско право*, сва издања после 1996. године;

ЗА СТВАРНО ПРАВО: Станковић-Орлић, *Стварно право*, сва издања после 1993. године.

Тематске целине:

I ОПШТИ ДЕО

1. Увод (2 часа, уто. 3. октобар, проф. др Н. Тешић)

Појам грађанског права.

Предмет и метод грађанског права.

Систематика грађанског права.

Извори грађанског права у Србији.

Уџбеник: стр. 1-6 (пасуси 1-14) и стр. 29-34 (пасуси 61-70); о систематици детаљније у поглављу 14, о предмету и методу у поглављу 15 уџбеника али **ова два поглавља нису обавезна литература за припрему испита.**

2. Субјективна грађанска права (7 часова, чет. 5, пон. 9, уто. 10. октобар, проф. др Н. Тешић)

Појам и обележја.

Поделе: по сложености, изразивости у новцу, преносивости, "дејству", садржини овлашћења, делу грађанског права у којем се јављају

Поједине врсте: стварна права, облигациона, породична, лична, ауторска и права индустријске својине, наследна, привредна...

Уџбеник: стр. 101-131 (пасуси 292-396)

3. Правни субјекти (7 часова, чет. 12, пон. 16. и уто. 17. октобар, проф др. М. Живковић)

Физичка лица – правна, пословна и деликтна способност. Атрибути физичких лица (лично име, држављанство, пребивалиште и боравиште, на нивоу појмова).

Правна лица – појам, начело правне раздвојености, функције, врсте и поделе, правна, пословна и деликтна способност. Атрибути правних лица (пословно име – назив, седиште, државна припадност, на нивоу појмова).

Уџбеник: стр. 51-100 (пасуси 114-291)

4. Имовина и правни промет (3 часа, чет. 19. октобар, доц. др Снежана Дабић Никићевић)

Појам имовине. Општа имовина и посебне имовине. Функције посебне имовине.
Појам правног промета. Сингуларна и универзална сукцесија. Транслативан и конститутиван пренос. Деривативно и оригинерно стицање.
Персонална суброгација (цесија, преузимање дуга, преузимање испуњења и приступање дугу).
Реална суброгација.
Уџбеник: стр.132-141 (пасуси 397-418) и стр.153-158 (пасуси 453-465)

5. Правни послови (12 часова, пон. 23, уто. 24, чет. 26, пон. 30. и уто. 31. октобар, проф. др М. Живковић и доц. др Снежана Дабић Никићевић)

Појам и обележја. (С. Дабић Никићевић, пон. 23. окт.)
Врсте: једностранни и двостранни (уговори), теретни и добротини, каузални и апстрактни, *inter vivos* и *mortis causae*, формални и неформални. (С. Дабић Никићевић, уто. 24. окт.)
Неважећи правни послови: ништави послови и рушљиви послови (појам, последице, најважнији типови ништавих, односно рушљивих послова), непостојећи правни послови, конвалидација и конверзија. (М. Живковић, чет. 26. и пон. 30. окт.)
Модификације правних послова: услов, рок и налог. (М. Живковић, пон. 30. и уто. 31. окт.)
Уџбеник: стр. 159-192 (пасуси 466-555)

6. Грађанскоправни деликти (3 часа, чет. 2. новембар, проф. др Н. Тешић).

Уџбеник: стр. 215-220 (пасуси 612-622)

7. Заступништво (2 часа, пон. 6. новембар, доц. др С. Дабић Никићевић)

Појам и врсте. Пуномоћство. Вануговорно заступништво.
Уџбеник: стр. 193-208 (пасуси 556-592)

8. Протек времена као правна чињеница (2 часа, уто. 7. новембар, доц. др С. Дабић Никићевић)

Застарелост. Преклузија. Фатални рок (права одређеног трајања). Одржај.
Уџбеник: стр. 209-214 (пасуси 593-611)

9. Вршење, повреда и заштита права (3 часа, чет. 9. новембар, доц. др С. Дабић Никићевић)

Вршење права и злоупотреба права.
Поведа субјективног права: појам и врсте. Заштита субјективног права: правозаштитни захтев и радња, приговор, превентивна и реактивна заштита, судска заштита (тужбе, терет доказивања, претпоставке и фикције, судске одлуке) и самозаштита (појам, услови допуштености, правне последице).
Уџбеник: стр. 225-241 (пасуси 631-700)

НАПОМЕНА: Потребно је упознати се са законским решењима у вези с појединим институтима, која се могу наћи у Читанци.

II СТВАРНО ПРАВО

1. Увод и ствари (2 часа, пон. 13. новембар, доц. др Снежана Дабић Никићевић)

Појам и начела стварног права.

Гаранције својине у уставу и инструментима којима су зајамчена људска права.

Појам и поделе ствари. Непокретности. Хартије од вредности.

Уџбеник: стр. 1-32; Устав и људскоправни аспект из читанке.

2. Државина (8 часова, уто. 14, чет. 16. и суб. 18. новембар (одрађује се четвртак), доц. др Снежана Дабић Никићевић)

Појам и врсте. Субјект и објект.

Заштита – вансудска и судска.

Уџбеник: стр. 33-55.

3. Регистри непокретности (4 часа, пон. 20. и уто. 21 новембар, проф. др М. Живковић)

Појам и значај; системи регистрације.

Земљишнокњижни систем и систем јединствене евиденције – сличности и разлике у следећем: права која се могу уписати у регистар, начела, врсте уписа, поједини уписи - услови за упис

Уџбеник: стр. 316-367.

4. Својина (10 часова, чет. 23, пон. 27, уто. 28 и чет. 30. новембар, проф. др Н. Тешић)

Појам, историјат и значај.

Ограничења права својине – суседска права.

Стицање.

Заштита (својинске тужбе).

Уџбеник: стр. 56-141

5. Својина с више субјеката (4 часа, пон. 4. и уто. 5. децембар, проф. др М. Живковић)

Сусвојина – појам, садржина, стицање, заштита.

Заједничка својина – појам и врсте.

Етажна својина – појам и специфичности, садржина, стицање и заштита.

Уџбеник: стр. 143-179

6. Службености и реални терети (5 часова, чет. 7 и пон. 11. децембар, проф. др Н. Тешић)

Стварне службености – појам, врсте, стицање, заштита.

Личне службености – појам, врсте (плодоуживање, употреба, становање), стицање, заштита.

Реални терети – појам, стицање, заштита.

Уџбеник: стр. 180-228 (службености), реални терети из читанке.

7. Заложно право и сродни институти (14 часова, уто. 12, чет. 14, пон. 18, уто. 19, чет. 21. и пон. 25. децембар, проф. др М. Живковић, проф. др Ненад Тешић, доц. др Снежана Дабић Никићевић).

Појам, начела и функције (М. Живковић, уто. 12. дец.)

Хипотека – појам, врсте, стицање, заштита, натхипотека. (М. Живковић, чет. 14. и пон. 18. дец.)

Ручна залога – појам, врсте, стицање, заштита, подзалога. Ретенција. (С. Дабић Никићевић, уто. 19. дец.)

Залагање потраживања и других права. (Н. Тешић, чет. 21. дец.)

Регистрована залога – појам, врсте, стицање, заштита, подзалога. (Н. Тешић, чет. 21. дец.)

Фидуцијарни пренос својине ради обезбеђења и задржавање права својине. (С. Дабић Никићевић, пон. 25. дец.)

Неакцесорна права намирања – реални (земљишни) дуг. (С. Дабић Никићевић, пон. 25. дец.)
Уџбеник: стр. 229-285, нови прописи из читанке.

8. Закуп и стамбено право; Право прече куповине (5 часова, уто 26. и чет. 28. децембар, доц. др Снежана Дабић Никићевић)

Стварноправна обележја закупа.

Специфичности закупа стана – стамбено право.

Право прече куповине - Појам, врсте, стицање, заштита.

Уџбеник: стр. 295-315; стр. 286-294.

НАПОМЕНА: Странице у уџбенику дате су према издању од 1993, требало би да је пагинација остала неизмењена у свим каснијим издањима.

ЛИСТА ДОПУНСКЕ ЛИТЕРАТУРЕ

1. ДОМАЋИ УЧБЕНИЦИ ИЗ ОПШТЕГ ДЕЛА И СТВАРНОГ ПРАВА, И ТО:

1. Л. Марковић, *Грађанско право – Општи део и Стварно право*, Геца Кон, Београд, 1927. (друго издање);
2. А. Гамс с Љ. Ђуровић, *Увод у грађанско право*, XVI издање, Номос Београд 1991. (ранија издања су без Љ. Ђуровић, али се такође могу користити, наслов је *Увод у грађанско право (општи део)*);
3. А. Гамс, *Основи стварног права*, било које издање;
4. Р. Ковачевић-Куштримовић-М. Лазић, *Увод у грађанско право*, Ниш 2008;
5. Р. Ковачевић-Куштримовић-М. Лазић, *Стварно право*, Ниш 2006;
6. В. В. Водинелић, *Грађанско право: Увод у грађанско право и Општи део грађанског права*, Београд, 2012; друго измењено и допуњено издање, Београд 2014.

2. МОНОГРАФСКА ДЕЛА:

1. М. Марковић, *Теорија злоупотребе права у упоредном праву*, Париз 1936, Београд-Ниш 1996;
2. Д. Николић, *Увод у систем грађанског права*, пето издање, Нови Сад 2004;
3. М. Тороман, *Правни положај задужбина и фондација у свету*, Институт за упоредно право, Београд 1996;
4. В. Водинелић, *Такозвана злоупотреба права*, Номос, Београд 1997;
5. А. Гамс, *Својина*, Научна књига, Београд 1991;
6. Д. Хибер, *Својина у транзицији*, Правни факултет, Београд 1998;
7. М. Лазић, *Личне службености*, Ниш 2000;
8. Д. Хибер, М. Живковић, *Обезбеђење и учвршћење потраживања*, Правни факултет, Београд 2015;
9. М. Лазић, *Права реалног обезбеђења*, Ниш 2009;
10. М. Живковић, *Акцесорност заложних права на непокретности*, Правни факултет, 2010;
11. М. Живковић, *Право регистара непокретности (општи део)*, Правни факултет, 2020;
12. Катарина Доловић Бојић, *Правно непостојећи уговори*, Правни факултет, Београд 2021;
13. Ненад Тешкић, *Право заштите хипотекарних потрошача*, Правни факултет, Београд 2022.

3. СТРАНА ЛИТЕРАТУРА И ТО:

За право Хрватске:

Gavella et. al., *Stvarno pravo*, Tom I i II, Informator Zagreb 2007.

За право Аустрије:

Koziol-Welser, *Bürgerliches Recht, Band I и II*, делови који се односе на општи део (у *Band I*) и Стварно право (у *Band II* до 12. издања, од 13. издања у *Band I*).

За право Немачке:

Larenz, *Allgemeiner Teil des deutschen bürgerlichen Rechts*, 7. издање Beck München, 1989.
Baur-Stürner, *Sachenrecht*, 18. издање, Beck München 2009.

За право Француске:

Jean Carbonnier, *Droit civil*, било које издање, општи део и стварна права.

За право Енглеске:

R. Smith, *Property Law*, (било које издање).

За право САД:

M. Diamond, *Real Estate Law*, West, 1998.

ЧИТАНКА У КОЈОЈ СЕ НАЛАЗЕ КОПИЈЕ ПОТРЕБНИХ ЗАКОНСКИХ ТЕКСТОВА КАО И КОПИЈЕ МАТЕРИЈАЛА ВЕЗАНИХ ЗА ИНСТИТУТЕ О КОЈИМА НЕМА РЕЧИ У УЏБЕНИЦИМА КОЈИ ЧИНЕ ОСНОВНУ ЛИТЕРАТУРУ МОЖЕ СЕ КУПИТИ У СКРИПТАРНИЦИ ФАКУЛТЕТА ИЛИ СКИНУТИ СА САЈТА БИЛО КОД НАСТАВНИКА ИЛИ САРАДНИКА КОЈИ ИЗВОДЕ КУРС. ПОСЕБНО НАПОМИЊЕМО ДА ЈЕ ПОТРЕБНО КОРИСТИТИ НАЈНОВИЈУ ВЕРЗИЈУ ЧИТАНКЕ (ИЗ 2020. ГОДИНЕ)